آیت‌الله خاتمی

ترویج اخلاق غیرانقلابی و انزواطلبی فاجعه‌ای برای حوزه علمیه است

عضو شورای‌عالی حوزه‌های علمیه، یکی از آسیب‌های دروس اخلاق را ترویج اخلاق غیرانقلابی و انزواطلبی ذکر کرد و ترویج این نوع اخلاق را، فاجعه‌ای برای آینده حوزه دانست.

به گزارش خبرگزاری رسا، آیت‌الله سیداحمد خاتمی عضو شورای‌عالی حوزه‌های علمیه، در دیدار حجت‌الاسلام والمسلمین محمد عالم‌زاده نوری، معاون تهذیب و تربیت حوزه‌های علمیه و جمعی از مدیران حوزوی، بر ریشه‌یابی مشکلات تربیتی و تهذیبی تأکید کرد و افزود: آنچه مهم است تهذیب بالحمل‌الشایع هست. این چیزهایی که شما می‌گویید، حمل اولی ذاتی است و حمل اولی ذاتی هم، اصلاً به درد علوم نمی‌خورد. آنچه که به درد علوم می‌خورد، حمل شایع صناعی است؛ اگر در حوزه، مفهوم تهذیب جا افتاد، خود به خود تهذیب جاری می‌شود؛ کاری کنید که تهذیب را بالحمل الشایع الصناعی بالا ببرید. چگونه تهذیب بالحمل الشایع الصناعی بالا می‌آید؟ به نظر می‌رسد، باید درد حوزه را فهمید تا نفهمیم درد حوزه کدام است و چه چیزی را می‌خواهیم درمان کنیم، مشکلات حل نمی‌شود.

عضو شورای‌عالی حوزه‌های علمیه، درد امروز حوزه را دنیاگرایی دانست و افزود: جاذبه‌های دنیا خیلی بیشتر از گذشته شده؛ البته اینکه طلبه دنبال معیشت باشد، درست است؛ مثل اینکه در زمستان طلب گرما داشته باشیم؛ اما گرمازدگی و سرمازدگی، بیماری است و نباید به دنیازدگی دچار شویم.

وی در توصیه‌ای به مدرسان اخلاق، اکتفا نکردن بر بیان کلیات را از جمله کارهای ضروری دانست و اظهار کرد: مدرسان اخلاق به کلیات اکتفا نکنند. اخلاص، نماز شب و مانند آن کافی نیست. باید آسیب‌شناسی دقیق صورت بگیرد و ناظر به آن آسیب و بیماری، درس اخلاق گفته شود.

آیت‌الله خاتمی، یکی دیگر از اقداماتی را که باید در معاونت تهذیب صورت بگیرد، پیدا کردن اساتیدی چون مرحوم آیت‌الله مشکینی عنوان و خاطرنشان کرد: آیت‌الله مشکینی از قبل از انقلاب به دستور آیت‌الله‌العظمی گلپایگانی درس اخلاق می‌گفت و درس اخلاق ایشان، در زیرزمین مسجد امام غوغایی بود؛ پای درس اخلاقشان گریه‌ها می‌کردند؛ ما در حوزه نیاز به این‌چنین افرادی داریم؛ آیت‌الله مصباح آمدند، آیت‌الله میانجی آمدند. الآن هم نه اینکه نداشته باشیم؛ بلکه باید این افراد را پیدا و مطرح کنیم، امروز آیت‌الله فیاضی از شاگردان آیت‌الله مصباح درس اخلاق دارند؛ اما باید هدفمند باشد؛ یعنی معاونت تهذیب به آنها موضوع بدهد که مثلا این ماه این مشکلات را داشتیم و پیرامون این مسائل صحبت کنید.

امام جمعه موقت تهران یکی از آسیب‌های دروس اخلاق را، ترویج اخلاق غیرانقلابی و انزواطلبی ذکر کرد و ترویج این نوع اخلاق را، فاجعه‌ای برای آینده حوزه دانست؛ چراکه طلبه‌ای بی‌تفاوت و منزوی به جامعه تحویل داده خواهد شد.

آیت‌الله خاتمی اخلاق صحیح و تراز را اخلاق امام(ره) و ولایت عنوان کرد و گفت: الحمدلله بسیاری از فرمایشات رهبر معظم انقلاب، امروز به کتاب تبدیل شده و می‌توان از این کتب و فرمایشات در درس‌های اخلاق قم و شهرستان‌ها استفاده کرد.

وی بر گزینش اساتید اخلاق بر پایه اصول اخلاقی و سیاسی تأکید و اظهار کرد: بنده به‌عنوان عضو شورای عالی حوزه، بر درس اخلاق، به‌مراتب بیشتر از درس مکاسب، رسائل و کفایه حساسیت دارم؛ رسائل، مکاسب و کفایه اصطلاحات است. می‌توان از مراجع معظم هم درخواست کرد که درس اخلاق بگویند؛ مع‌ذلک معتقدم، اساتید اخلاقی که برای تدریس فرستاده می‌شوند، باید از حیث نفسانی و سیاسی مورد تأیید و در خط ولایت باشند. ما با هیچ‌کس تعارف نداریم؛ معتقدیم رهبر معظم انقلاب همان‌گونه که در کل کشور ولی‌فقیه است، در حوزه هم ولی‌فقیه است.

عضو شورای‌عالی حوزه‌های علمیه، ضمن بیان خاطره‌ای از پیام امام به اساتید حوزه علمیه، رونق تهذیب در حوزه را وابسته به حرکت مداوم و همگانی دانست و گفت: مرحوم آیت‌الله فاضل فاضل دبیر شورای مدیریت، سال ۶۵، پیغامی از امام آوردند. همه در مدرس امام جمع شدند؛ پیغام امام این بود: «همه مدرسین هفته‌ای یک حدیث اخلاقی بخوانند تا مدام مباحث اخلاقی مطرح باشد». بر این اساس پیشنهاد می‌شود، همه مدرسان حدیث‌خوانی کنند. وقتی جریان تهذیب، به حرکت افتاد، خود به خود جای خودش را باز می‌کند.

آیت‌الله خاتمی، استفاده معاونت تهذیب از اساتید به‌عنوان راهنمایان تهذیبی را مثبت ارزیابی کرد و علاقه عاطفی میان استاد و شاگرد را یکی از ظرفیت‌های خوب تربیتی دانست.

عضو فقهای شورای نگهبان در ادامه، به بخشی از سخنان مرحوم آیت‌الله‌العظمی صافی پیرامون حوزه علمیه اشاره کرد و افزود: ایشان در حکمی که در یکی از این دوره‌ها به ما دادند، گفتند: «حوزه علمیه میراث نبوت و امامت است»؛ این خیلی تعبیر قشنگی است! واقعاً به عشق این میراث وقت می‌گذاریم؛ بنده و آیت‌الله بوشهری جزء قدیمی‌های شورای‌عالی هستیم، حدود چهار دوره به عشق حوزه مشغول هستیم و حلف‌الفضول بستیم که مطلقا پولی نگیریم؛ یعنی حتی حق‌الجلسه‌ای هم در کار نیست.

وی همچنین از فعالیت‌های معاونت تهذیب تمجید کرد و گفت: ما در انتخاب معاونان حساسیم؛ به‌خصوص در معاونت تهذیب، حجت‌الاسلام والمسلمین آقای عالم‌زاده نوری، از چهره‌های مورد وفاق همه فضلا بود که انتخاب شدند.

آیت‌الله خاتمی در پایان، با ابراز امیدواری از مدیریت کنونی معاونت تهذیب، به‌عنوان معاونتی که روح تهذیب در آن نمایان است، پیشنهاد داد: ابتدای سال تحصیلی، همان‌طور که برنامه دروس خارج، رسائل و مکاسب اعلام می‌شود، ده پانزده درس اخلاق را هم معرفی کنید تا در طول هفته، آب زلال اخلاق جریان داشته باشد. علاوه بر این دغدغه اخلاق انقلابی را هم داشته باشید و تنها اخلاق سیر و سلوکی نباشد.

همچنین در ابتدای این دیدار، حجت‌الاسلام والمسلمین عالم‌زاده نوری هم، به ارائه گزارشی از فعالیت‌های معاونت تهذیب و تربیت حوزه پرداخت و با اشاره به اهمیت تهذیب و تربیت در حوزه‌های علمیه، توسعه اخلاق و معنویت فردی به اخلاق و معنویت اجتماعی متناسب با عصر انقلاب و رسالت اجتماعی حوزه و طلبه، توسعه ساحات تربیت از سه ساحت به ۱۳ ساحت، توسعه و ارتقای عملکرد معاونت از صفی به ستادی و مدیریتی با راه‌اندازی شورای راهبری ادارات، توسعه معیارهای ارزیابی در رتبه‌بندی طلاب و مدارس، توسعه ساختار معاونت تهذیب و تربیت و توسعه مخاطبان را بخشی از فعالیت‌های صورت‌گرفته در این معاونت برشمرد.

وی ضمن تبیین طرح تعالی اساتید، اظهار کرد: استاد باید عامل تربیت باشد و فراتر از انتقال خشک مفاهیم علمی، به‌عنوان یک برادر بزرگتر، در حق طلبه رسیدگی و عهده‌داری کند، برای این منظور آموزش‌هایی برای اساتید در قالب طرح تعالی در نظر گرفته‌ایم.

آیت‌الله اعرافی در بازدید از دفتر تدوین متون درسی حوزه

دفتر متون به‌شکل عمیق و سنجیده به قلمروی درختواره و رشته‌ها ورود کند

مدیر حوزه‌های علمیه با حضور در مرکز تدوین متون درسی حوزه، از نزدیک در جریان روند فعالیت‌های این مرکز قرار گرفت.

آیت‌الله اعرافی مدیر حوزه‌های علمیه، در حاشیه بازدید از دفتر تدوین متون درسی حوزه‌های علمیه در نشستی با مسئولان و گروه‌های تدوین متون درسی، اظهارکرد: دفتر تدوین متون امروز با دو سال پیش از لحاظ نقش و کارکردهای و توسعه‌ای که در مأموریت‌هایش داده شده، متفاوت است. نخست اینکه افزون بر متون و منابع مورد نیاز در سطوح یک، دو و سه، متقاضی هستیم که به‌شکل عمیق و سنجیده، به قلمروی درخت‌واره و رشته‌ها ورود کند.

عضو شورای‌عالی حوزه‌های علمیه خاطرنشان کرد: البته بال دوم، نباید به هیچ‌وجه به‌قیمت بخش اول تمام شود. شاکله شخصیت طلبه در سطوح اول و عالی رقم می‌خورد؛ ولی باید با حفظ آن آفاق مهم، به سمت درخت‌واره‌ها و آفاق دانشی حرکت کند. هم متن و هم کمک‌متن و هم منابع ناظر به حوزه‌های دانشی، در این عرصه انجام شود، هم در قالب‌های ارائه محصولات علمی و متون و نرم‌افزاری باید کارهای قابل انجام شود.

مدیر حوزه‌های علمیه افزود: استانداردسازی متن و منبع با شیوه‌های تخصصی باید دنبال شود. باید با شیوه‌نامه‌های استوار و قوی و دقیق، همه را در یک شاکله کلی قرار دهیم.

عضو شورای عالی حوزه‌های علمیه گفت: بحث ترجمه به زبان‌های دیگر بسیار مهم است. همه آثار ما حداقل باید به پنج زبان پرگویش منعکس شود. اگر متون این مرکز دقیق، درست و با زبان‌های دیگر تدوین شود، می‌توانند در عرصه‌های مختلف کارایی خود را نشان دهند. نباید در زبان فارسی و عربی قدیم محصور بمانیم.

آیت‌الله اعرافی بیان کرد: در طرح نظام جامع اندیشه اسلامی، روی ده متفکر تأکید ویژه کرده‌ایم که متفکران شاخص و معیار ما هستند. از جمله علامه، شهید صدر و... که باید در این عرصه کار جدی انجام شود.

عضو جامعه مدرسین حوزه علمیه قم افزود: بحث دیگر معیارمندی و استانداردسازی متن، منبع و کتبی است که صادر می‌کنید. آیین‌نامه و شیوه‌نامه‌هایی دارید؛ اما نباید متوقف شوید. شیوه‌نامه‌های محکم، دقیق و استواری داشته باشید تا همه، خودشان را با آن تطبیق بدهند.

مدیر حوزه‌های علمیه گفت: اینجا حوزه است و چیزی که از اینجا صادر می‌شود نام حوزه دارد و با هرجای دیگری متفاوت است. رسالت ما و شما از این حیث بسیار سنگین است. باید از آراء شاذ و چیزهای که اتقان پیدا نکرده است، مواظبت کرد. باید تفکرات اصلی شیعی و اسلامی حفظ شود و به آداب و سنن حوزه دقت کرد. در حوزه باید به تنوع مناهج در چارچوب کلی توجه کرد. اینجا دقت و سخت‌گیری بیشتری می‌خواهد؛ البته در متون باید به آفاق جدید هم توجه کرد؛ اما در عین حال شاخص‌هایی که بشود، با آن از مرکزیت حوزه دفاع کرد، بسیار مهم است.

آیت‌الله اعرافی افزود: با حفظ اصول و قواعد، باید دائم به فکر تحولات دانشی و فناوری‌های ناظر بر حوزه دانشی باشیم. هوش مصنوعی در چند سال آینده، مشاغلی را حذف و مشاغلی را ایجاد می‌کند و تطوراتی در ساخت و پرداخت دانش و حوزه‌های دانشی رخ می‌دهد که به همه اینها باید توجه کنیم؛ اما نباید هضم در جایی شویم.

وی، طرح گفتمان علمی انقلاب اسلامی و سیرهای مطالعاتی را از دیگر توصیه‌های خود دانست و اضافه کرد: با مراکز حوزوی اهل‌سنت تعامل داشته باشید. برخی از امور مانند علوم انسانی در مذاهب تفاوتی ندارد و می‌تواند، به مراکز مذاهب دیگر منتقل شود.

مدیر حوزه‌های علمیه کشور گفت: مجموعه‌ای از مراکز تدوین متون در حوزه و دانشگاه هست که شکل‌گیری گفتمان مشترک و تبادل فکر و تجربه بین اینها بسیار مهم است. همواره به سند و برنامه پنج ساله و ده ساله تأکید می‌کنم. زیرساخت‌های سندی، طرح و پایه‌های دانشی و فنی باید استوار شود و قوام پیدا کند که این امر، مستلزم اقداماتی است. مقوله اولویت‌گذاری فعال، امری مهم است و باید در دستور کار باشد. در تربیت استاد ضعف داریم. اساتید باید با تطورات متن آشنا شوند. برگزاری دوره‌های ویژه برای اساتید امر مهمی است.

• استاد خوب نیازمند یک متن راهبر نظام آموزش است

حجت‌الاسلام والمسلمین محمدتقی سبحانی از مدیران گروه دفتر تدوین متون درسی حوزه‌های علمیه نیز گفت: نظام آموزشی حوزه، متن‌محور بوده و خواهد بود. به‌طور کلی تجربه ما در عرصه دانش‌های جدید نیز، نشان می‌دهد که بدون این متون، آموزش با نقص زیادی همراه خواهد بود. یک متن راهبر، برای توسعه یک نظام آموزشی، مؤثر است. استاد خوب، نیازمند یک متن راهبر نظام آموزش است.

این استاد حوزه علمیه گفت: با توجه به حجم فراوان و تنوع عناوین، الگوی مدیریت انحصاری در تولید متن‌های درسی، به‌دلایل مختلفی قابلیت انجام ندارد. حداقل اینکه بدنه آموزشی حوزه را از ورود و تجربه‌اندوزی و مشارکت در تولید متون باز می‌دارد و اگر این اتفاق رخ دهد، بسیاری از دانش‌های ضمنی دچار چالش می‌شوند؛ چون یک‌سری مراکز باید در این دانش‌های ضمنی فعالیت کنند که اگر نشود، بسیاری از سرمایه‌ها از بین می‌رود.

حجت‌الاسلام والمسلمین سبحانی اظهار کرد: باید یک الگوی مشارکت‌پذیری قاعده‌مند بین این مرکز و مراکز آموزشی و پژوهشی حوزه تشکیل شود. مرکز تدوین متون به‌عنوان ستاد و مرجع، کار اولویت‌سازی و راهبری و طراحی را به عهده بگیرد و بدنه وسیع حوزوی باید در این میان کمک کنند.

حجت‌الاسلام والمسلمین سبحانی عنوان کرد: بازخوانی تجربه نگارش متون درسی حوزوی بسیار مهم است. حوزه به‌لحاظ سبک، رویکرد و محتوا با محیط‌های آموزش و پرورش و دانشگاه متفاوت است. باید به یک تجربه جدید متن‌نویسی حوزوی دست بیابیم. یک مجموعه کارگاه‌هایی باید ایجاد شود که به متونی در این عرصه دست بیابیم.

وی گفت: در زمینه ترجمه حوزه، باید بگوییم که در حوزه بین‌الملل به‌شدت نیازمند ترجمه علوم اسلامی هستیم. امروزه در مراکز اسلامی از جمله نجف و... مراکز مختلف نیازمند متن‌های درسی هستند. پیشنهاد می‌کنم که برای ترجمه آثار، حتماً باید یک کمیته بین‌المللی تشکیل شود و اولویت‌گذاری در این عرصه انجام شود.

• قریب به ۴۰۰ پروژه از کتب درسی در دست تدوین است

مدیر دفتر تدوین متون درسی حوزه‌های علمیه هم در ابتدای این دیدار، با بیان اینکه بر اساس راهبردهای ابلاغی مدیر حوزه‌های علمیه در دوره جدید، تلاش کردیم که پیگیر این سیاست‌ها باشیم، گفت: یکی از مهمترین دغدغه‌های آیت‌الله اعرافی، توجه به درخت‌واره‌ها و منابع درسی در حوزه بود. نزدیک به ۴۰۰ پروژه از کتب درسی در دست تدوین است که امیدواریم، در سال‌های پیش‌رو، این پروژه به اتمام برسد. از این تعداد ۳۰۰ رشته تخصصی و مابقی مرتبط به دوره‌های عمومی است. این کار با همکاری مراکز صورت می‌گیرد.

حجت‌الاسلام والمسلمین فرهاد عباسی بیان کرد: برنامه دیگر، توجه به کتب باقی‌مانده از برنامه درسی سطح یک است. تعدادی از دروس از جمله انقلاب اسلامی و رشته حدیث، روش تبلیغ و روش تدریس که کتابی برای آنها تألیف نشده بود، در حال تألیف کتاب است.

وی گفت: توجه به کتب سفیران هدایت، از دیگر برنامه‌های ماست. سفیران هدایت، یک سیستم آموزشی و علمی خاص خود را دارد که باید شیوه‌نامه‌های تدریسی و کتب خاص خود را داشته باشد.

مدیر دفتر تدوین متون درسی یادآور شد: نکته جالب اینکه با وجود آنکه ساعات آموزشی و اهداف آموزشی در سفیران هدایت کاملا متفاوت است؛ ولی کتاب‌های دوره بلندمدت به‌عینه برای سفیران هدایت به‌کار گرفته شده است. این امر هم‌اکنون در حال اصلاح است.

وی توجه به کتب بدیل و تنوع در کتب آموزشی، تشکیل گروه‌های علمی، همکاری با مؤسسات و مراکز و مدارس و پژوهشگاه‌ها، برون‌سپاری، نقد کتاب و ارتباط جدی با مجموعه نخبگانی حوزه و تربیت ارزیاب و تدوین‌گر را از رویکردهای این مجموعه دانست و افزود: همچنین ارتباط خوبی با اساتید داریم. نیز راه‌اندازی میزهای ارزیابی استانی و منطقه‌ای، از دیگر فعالیت‌های ما بود. میز شمال غرب راه‌اندازی شده که معاونان آموزش و اساتید، چند جلسه در ارزیابی‌ها حضور یافته‌اند و امیدواریم که هرسال مناطقی را اضافه کنیم.

حجت‌الاسلام والمسلمین عباسی عنوان کرد: بازبینی کتب پیشین از دیگر فعالیت‌های ماست که با توجه به زحماتی که کشیده شده است، نیازمند ارتقاست که این کار در حال انجام است.

وی گفت: چندین سامانه جدید در این مرکز راه‌اندازی شده است. از جمله کنترل پروژه که تمام کتاب‌هایی که از جهت ارزیابی و معرفی و پیشنهاد، اولویت‌بندی شده، مرحله به مرحله ثبت می‌شود و مدیران مجموعه و هر کسی که در مجموعه بخواهد به آن سامانه دسترسی پیدا کند، بداند که در چه مرحله‌ای قرار دارد.

حجت‌الاسلام والمسلمین عباسی تصریح کرد: توجه به تراث حوزوی، از جمله مهمترین اقدامات است که در این زمینه، دقت و کارشناسی بسیار زیادی در حال انجام است؛ در زمینه ترجمه متون نیز، با توافقاتی که صورت گرفته است، چند اثر را در ذیل ترجمه داریم که برحسب اولویت این کار انجام می‌شود.

گزارش: داوود مظاهری

در نشست هم‌اندیشی و هم‌افزایی دو مجموعه حوزوی خواهران تأکید شد

همکاری حوزه خواهران و جامعة‌الزهرا(س) با حفظ استقلال و نگاه راهبردی

مدیر حوزه‌های علمیه خواهران از همکاری دو مجموعه حوزوی خواهران در کشور، با حفظ استقلال خبر داد و گفت: هر دو مجموعه علمی حوزوی مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه خواهران و جامعة‌الزهرا(س)، یک مجموعه مشترک هستند و باید در رسیدن به اهداف مشترک، همکاری لازم را داشته باشند و با نگاه راهبردی حرکت کنند.

به گزارش خبرگزاری حوزه، حجت‌الاسلام والمسلمین مجتبی فاضل، در نشست هم‌اندیشی و هم‌افزایی حوزه علمیه خواهران و جامعة‌الزهرا(س) که با حضور مدیر و معاونان مرکز آموزشی جامعة‌الزهرا(س) در سالن شهید سلیمانی مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه خواهران برگزار شد، اظهار کرد: این همکاری و ارتباط علمی، می‌تواند گام مهمی در حوزه علم و فرهنگ باشد.

وی افزود: تصمیماتی برای همکاری و هم‌افزایی دو دستگاه با حفظ استقلال دو مرکز گرفته خواهد شد تا بتوانیم، در حوزه فرهنگ به‌خصوص حجاب و عفاف و همچنین فرزندآوری، در جامعه منشأ برکات باشیم.

مدیر حوزه‌های علمیه خواهران تصریح کرد: هر دو مجموعه علمی حوزوی مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه خواهران و جامعة‌الزهرا(س)، یک مجموعه مشترک بودند و باید در رسیدن به اهداف مشترک همکاری لازم را داشته باشند و با نگاه راهبردی حرکت کنند.

وی ادامه داد: خوشبختانه این همکاری از مدت‌ها قبل آغاز شده و تنها باید این حرکت بر اساس نیازهای علمی دو مجموعه و نیازهای فرهنگی جامعه مدیریت شود.

• آمادگی جامعة‌الزهرا(س) جهت همکاری علمی و فرهنگی

سیده‌زهره برقعی مدیر جامعة‌الزهرا(س) نیز در این نشست، ایجاد هماهنگی و تعامل بین دو دستگاه مزبور را مهم دانست و افزود: ما در جامعة‌الزهرا(س) هر دو مجموعه را یک مرکز می‌دانیم و امیدواریم، با تقسیم کار و برنامه‌ریزی، کارهای فرهنگی را به‌نحو احسن انجام دهیم.

خانم برقعی تأکید کرد: در طرح‌های آموزشی، مشخص شدن برنامه‌هایی مختص خواهران در نظامات، برنامه‌های ضمن خدمت، انتشار مجلات علمی مشترک و برگزاری المپیادهای مشترک، باید تقسیم کار در دستور کار قرار گیرد.

وی ادامه داد: استفاده از روش‌های نوین ارزیابی در دستور کار ما قرار گرفته و می‌توانیم در این حوزه‌ها نیز، با هم همکاری داشته و اقدام به انتشار فصلنامه‌های علمی کنیم.

مدیر جامعة‌الزهرا(س) در پایان تأکید کرد: این نهاد آمادگی کامل برای همکاری با مرکز مدیریت حوزه خواهران را دارد. نباید بین این دو مجموعه دوگانگی وجود داشته باشد و تقسیم کار باید اصولی انجام شود؛ زیرا نتایج این همکاری شامل حال نظام خواهد شد.

• تدوین نظامات آموزشی مشترک

حجت‌الاسلام والمسلمین قمرزاده رئیس مرکز برنامه‌ریزی و نظارت حوزه‌های علمیه خواهران نیز در این نشست، با اشاره به فواید همکاری و تعامل، افزود: هر دو مجموعه دارای تجربیات، ظرفیت‌ها و همچنین فرصت‌های قابل توجهی هستند و باید در ارتباط و تعامل به این فرصت‌ها توجه و براساس آن، برنامه‌ریزی کنیم.

رئیس مرکز برنامه‌ریزی و نظارت حوزه‌های علمیه خواهران تأکید کرد: تنها تعامل و ارتباط بین دو مجموعه کافی نیست و باید تیم‌های مدیریتی هر دو مجموعه به این باور و نیاز برای ارتباط رسیده باشند و ضرورت این تعامل را درک کرده و برای، زمان، برنامه و تقسیم کار داشته باشند.

وی تفاوت و توانمندی‌های هر دو مجموعه را مورد توجه قرار داد و بیان کرد: ارتباط و تعامل این دو مجموعه همیشه موفقیت‌آمیز بوده و یکی از ارتباط‌های خوب این دو مجموعه، در تدوین برنامه پنج‌ساله رقم خورد و این تعامل مؤثر در جلسات کارشناسی منجر به رشد و پختگی طرح شد.

حجت‌الاسلام والمسلمین قمرزاده بیان کرد: تجربه دیگری که با توجه به تعامل مؤثر در بین دو مجموعه می‌تواند انجام پذیرد، طراحی نظامات است و با توجه به فرمایشات حضرت آقا در چندین سال گذشته مبنی بر متوقف کردن آزمون و خطا، ما باید به سمت طراحی نظامات حرکت کنیم و این دو مجموعه، با چهار دهه تجربه این ظرفیت را دارند.

وی یادآور شد: باید طراحی نظامات در تمام عرصه‌ها بر اساس تجربیات همراه باشد و امروز شاهد همراهی این دو مجموعه هستیم و در طراحی الگوی نظامات به یک طرح مشترک دست پیدا کرده و به امضای مدیران هر دو مجموعه رسیده است و در حال تدوین آیین‌نامه آموزشی هستیم.

رئیس مرکز برنامه‌ریزی و نظارت حوزه‌های علمیه خواهران در پایان با بیان اینکه امروز نیازمند یک نظام آموزشی و پژوهشی جامع هستیم تا هر دو مجموعه را در تربیت نیروی انسانی قوی یاری کند، تأکید کرد: گردش روان و مستمر با اعتبارسنجی آمار و اطلاعات دو مجموعه، یکی دیگر از خواسته‌های ما بوده و باید بدانیم، برای پیشبرد اهداف، نیازمند این تبادل اطلاعات هستیم و باید از اطلاعات جزئی هر دو مجموعه آگاه باشیم.

• لزوم توجه و بهره‌مندی از ظرفیت‌های فرهنگی و تبلیغی دو مجموعه حوزوی

حجت‌الاسلام رجبی معاون فرهنگی تبلیغی حوزه‌های علمیه خواهران هم در این نشست، اظهار کرد: با توجه به ساختار جامعة‌الزهرا(س)، ما در دو بخش تبلیغی و فرهنگی ارتباط مستقیم داریم؛ اما ظرفیت این دو مجموعه در حوزه فرهنگی بسیار زیاد بوده و تلاش می‌کنیم، این فرصت‌ها را بیش از پیش به فعلیت برسانیم.

وی به موضوع خانواده و فرزندآوری اشاره کرد و افزود: امکان انجام کارهای فاخر در دو مجموعه وجود داشته و یک کارگروه فرهنگی شکل گرفته و به‌صورت گردشی در مراکز مختلف برگزار می‌شود و موارد مربوط به مباحث تربیتی و تبلیغی به اشتراک گذاشته می‌شود. در مباحث تربیتی هم دو مجموعه می‌توانند، در قالب برنامه پنج‌ساله، گام‌های مؤثر و موفقی بردارند.